Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
7.12.2023

Viite: Eduskunnan puolustusvaliokunnan pyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa ja siihen liittyviksi laeiksi.

Yleistä

Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto edellä mainituista asioista.

Sotilaskurinpidon ja rikostorjunnan säädöspohjan ajantasaistaminen on erittäin kannatettavaa sekä lain piiriin kuuluvien henkilöiden oikeusturvan että turvallisuusviranomaisten yhteistyön kannalta. RUL pitää esitystä lähtökohtaisesti perusteltuna.

Nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa on tärkeää, että riittävillä toimivaltuuksilla voidaan tehostaa maanpuolustusta mahdollisesti vaarantavan toiminnan sekä muiden rikosten estämistä.

Lakiesityskokonaisuus perusteluineen on laaja. Suomen Reserviupseeriliitto korostaa, että sotilaskurinpidossa on ehdottoman tärkeää, että eri henkilöstöryhmiä kohdellaan yhdenvertaisesti. Edelleen haluamme korostaa, että yhdenvertaisuuden tulee toteutua myös Nato-jäsenyyden mukana lisääntyvissä kansainvälisissä tehtävissä.

Pääesikunnalle ehdotetaan uusia ja itsenäisesti käytettäviä toimintavaltuuksia rikosten estämiseen ja paljastamiseen. Pidämme tärkeänä, että uudet tehtävät on rajattu eikä se rajoita poliisin yleistoimivaltaa rikosten ennalta estämisessä ja paljastamisessa. Poliisin ja Puolustusvoimien toimivalta mainituissa asioissa on rajattava selkeästi, jotta vältytään päällekkäisiltä toiminnoilta.

Kun pääesikunnalle tulee lisävastuita sotilasrikosten estämisestä ja paljastamisesta on erityistä huomiota kiinnitettävä siihen, ettei sama taho valvo ja ohjaa toimintaa samalla kun se vastaa esitutkinnasta.

On tärkeää, että Pääesikunnalla on kaikissa turvallisuustilanteissa mahdollisuus toteuttaa lakisääteiset tehtävänsä.

Reserviläisten toimivaltuuksia koskevat ehdotukset ovat kannatettavia. Reserviläisille annettava koulutus on ehdoton edellytys reserviläisten käytön lisäämiselle. Koulutusta tarvitaan mm. erilaisista tiedonhankintakeinoista.

Palveluksessa olevan reserviläisen tehtävät ja toimivaltuudet on esitetty aineistossa selkeästi. Toiminta olisi osa viranomaistehtävää ja reserviläiset toimisivat virkamiesten ohjauksessa ja valvonnassa. Tämän toteutumisen kannalta on tärkeää, että lakiesityksessä on mainittu täsmällisesti niin virkavastuuta koskeva sääntely, kuin myös säännökset rikosoikeudellisesta virkavastuusta ja vahingonkorvausvastuusta.

Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
7.12.2023

Maanpuolustusta vaarantavaan toimintaan liittyvien rikosten estäminen ja paljastaminen voivat olla jatkuvia tai pitkäkestoisia prosesseja. Asevelvollisten joustavaa käyttöä kehitettäessä kannattaa harkita määräaikaisten palvelussuhteiden hyödyntämistä myös rikosten estämiseen ja paljastamiseen liittyvissä prosesseissa. Tämä on yksi uusi ala, jossa voidaan hyödyntää reserviläisten monipuolista osaamista.

Suomen Reserviupseeriliiton puolesta

Aaro Mäkelä
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
aaro.makela@rul.fi
Puh. 050 540 5416

Janne Kosonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
janne.kosonen@rul.fi
Puh. 050 5810 819

Suomen Reserviupseeriliitto on vuonna 1931 perustettu reserviupseereiden valmiuksia kehittävä aatteellinen ja toiminnallinen maanpuolustusjärjestö. Liiton 300 jäsenyhdistyksessä on 27.000 henkilöjäsentä.